

29 mai 2014

Dj-8 nr. 240

AVIZ

la proiectul de lege privind modificarea și completarea Legii bugetului de stat pe anul 2014 nr.339 din 23.12.2013 (nr.171 din 07.05.2014)

Direcția generală juridică, a examinat proiectul de lege menționat, în conformitate cu prevederile art.54 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797-XIII din 02.04.1996 și ale Legii privind actele legislative nr.780-XV din 27.12.2001 și expune următoarele:

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă a unui grup de deputați în Parlament, fapt ce contravine prevederilor art.131 din Constituția Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului. Dreptul de inițiativă legislativă în materie bugetară, potrivit prevederilor art.131 din Constituție, în interpretarea Curții Constituționale prin Hotărârile nr.19 din 29.04.1999 și nr.29 din 22.05.2001, aparține în exclusivitate Guvernului și nu poate fi valorificat de alți subiecți cu drept de inițiativă legislativă.

2. Potrivit Notei informative, proiectul de lege a fost elaborat reieșind din necesitatea includerii la partea de venituri a bugetului de stat a unor granturi, care au fost acordate de către Guvernul României, precum și operării anumitor prioritizări (redistribuiți) la partea de cheltuieli a bugetului de stat. Prin proiectul de lege înaintat, se prevede includerea în partea de venituri, cât și reflectarea la partea de cheltuieli a bugetului de stat a granturilor în sumă de 389,0 milioane lei, care au fost acordate de către Guvernul României, din contul ajutorului financiar nerambursabil, în valoare de 100,0 milioane euro.

Prin natura reglementărilor promovate proiectul de lege se încadrează în categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art.72 alin.(3) din Constituția Republicii Moldova.

Aspecte ce țin de respectarea procedurii de înaintare a proiectului de lege spre examinare:

Potrivit prevederilor art.73 din Constituție, dreptul de inițiativă legislativă aparține deputaților în Parlament, Președintelui Republicii Moldova, Guvernului, Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia. Totodată, art.131 alin.(2) din Constituție prevede că **Guvernul elaborează anual proiectul bugetului de stat și bugetului asigurărilor sociale de stat, pe care le supune, separat, aprobării Parlamentului.**

Este de reiterat că Curtea Constituțională, prin Hotărîrea privind controlul constituționalității prevederilor art.2 alin.(2) și art.52 din Legea bugetului pe anul 1999 nr.216-XIV din 12.12.1998, nr.19 din 29.04.1999 și Hotărîrea privind interpretarea prevederilor art.131 alin.(4) din Constituția Republicii Moldova nr.29 din 22.05.2001, a interpretat aplicarea prevederilor art.73 și art.131 din Constituție.

Prin Hotărîrea nr.19/1999, Curtea s-a expus asupra prevederilor art.131 din Constituție și a Legii privind sistemul bugetar și procesul bugetar nr.847-XIII din 24 mai 1996, potrivit cărora *sistemul bugetar care este o parte a componentă a sistemului financiar public al statului, formează bugetul public național.* Componentele în sfera procesului bugetar se stabilesc în baza principiului constituțional de separare a puterilor și delimitare a atribuțiilor lor. Examinarea, aprobarea și controlul asupra executării bugetului anual, potrivit Constituției, sunt puse în sarcina Parlamentului. Guvernul are obligația de a elabora anual proiectul bugetului de stat și de al prezenta spre aprobare Parlamentului (art.66 lit. h), art.131 alin.(2) din Constituție). Modul de elaborare, examinare și aprobare a bugetului public național este reglementat prin Legea nr.847/1996.

Din expunerea Curții Constituționale, rezultă că doar Guvernul are dreptul exclusiv de a elabora proiecte de legi de modificare și completare a legii bugetare. Deputații pot propune amendamente la aceste proiecte, care pot fi incluse în proiectul de lege în condițiile art.131 din Constituție, doar după acceptarea lor de către Guvern, respectîndu-se regulile stabilite de Constituție și Regulamentul Parlamentului, care sunt obligatorii pentru executare.

Suplimentar, Curtea Constituțională prin Hotărîrea nr.29/2001 a specificat că, amendamentul reprezintă un mijloc al procedurii de legiferare, prin care pot fi efectuate îmbunătățiri textuale, corectări redacționale, modificări care nu afectează esența prevederilor propuse de autor, omiteri ale unor articole sau părți de articole, dacă acestea nu afectează esența proiectului.

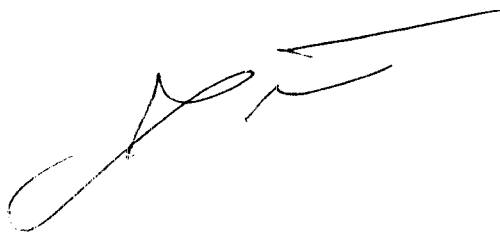
De altfel, potrivit argumentelor invocate de către Curtea Constituțională în Hotărîrea nr.5 din 18.02.2011, condiția imperativă privind controlul apriori al autorității executive asupra procesului bugetar este determinată de dreptul și obligația Guvernului de a asigura realizarea politicii interne și externe a statului, expusă în programul său de activitate, aprobat de Parlament (art. 96, art.98 alin.(3) din Constituție). Conform art.96 din Constituție, rolul Guvernului este de a asigura realizarea politicii interne și externe a statului și exercită conducerea generală a administrației publice. Rațiunea de stat, determină în general competența Guvernului și în special atribuțiile sale în domeniul finanțelor, creditelor, impozitelor, prețurilor și circulației monetare. **Dreptul Guvernului de a accepta**

(sau de a nu accepta) majorarea sau reducerea veniturilor, cheltuielilor bugetare printr-o propunere legislativă sau amendament este condiționat de dispozițiile constituționale privind sistemul finanțelor publice naționale, formarea, administrarea, utilizarea și controlul cărora, în temeiul art.130 alin.(1) din Constituție, sunt reglementate prin lege.

În concluzie, reiterăm că rectificarea Legii bugetului de stat pe anul 2014 nr.339 din 23.12.2013, urmează a fi efectuată în conformitate cu prevederile art.41 din Legea nr.847/1996, care stabilesc în mod expres că în caz de necesitate, **Ministerul Finanțelor prezintă Guvernului, iar Guvernul Parlamentului, un proiect de rectificare a Legii bugetare anuale.**

La pct.6, lit.c), la alineatul 5 din proiect, utilizarea cuvintelor “**în ambele cazuri**” se consideră a fi eronată, motiv pentru care sugerăm excluderea acestora. Modificarea în cauză menționează despre excluderea sumelor specificate la 3 poziții “Alte servicii legate de activitatea economică”, “Alte servicii legate de activitatea economică” și “Reconstrucția sediului Centrului de instruire tehnică activă Zonei economice libere “Bălți” orașul Strășeni”. Observația respectivă este valabilă și pentru pct.6 lit.e).

În lumina celor expuse, concluzionăm că la înaintarea proiectului de lege spre examinare nu s-a ținut cont de prevederile art.6 și art.131 din Constituție.

**Șef Direcție
Ion Creangă**